

Prav nič! Tone je dorastel in je šel v Ameriko. Tam je našel samo prezgoden grob. Jaz sem pa železnico tudi drugim prepustil. Spominjam se pa še vedno rad tistih mladostnih načrtov in svojih mladostnih prijateljev.

J. E. Bogomil.

Vijolica.

Cvetlična bajka.

Ob robu poljske steze je stala pod razmrščenim trnoljičnim grmom majhna vijolica, varno skrita v zelenem mahu med pobledelimi bilkami. Šele pred nekaj urami jo je vzbudil prijazni solnčni žar suščevega jutra. Dvignila je glavico iz tople zimske posteljice, odprla modri očesci in se zvedavo ozrla po pomladnem svetu.

Ta lepi svet bi bil gotovo moral biti všeč mali vijolici. Kuštravi trnjev grm je bil tako gosto posut z belim cvetjem, kakor da je razprostrt dragocen pajčolan preko trnjevih vej. Nad tem cvetnim bogastvom so brenčali in šumeli roji čebelic, čmrljev, hroščev in mušic ter srebali sladki med iz cvetnih čašic.

Trnoljici nasproti, na drugi strani pota, je stal drenov grm, istotako posejan z žoltim cvetjem. Tu pa so se zibali, na krilih od svile in baržuna, svetložolti citronovec, rdečerjavi in črnolasasti mali koprivar in temnordeči pavlinček. To je bil vendar lep pogled za malo vijolico!

Toda malo lukalo je okrenilo prezirno glavico in delo: »Zakaj moram cveteti tu spodaj v mahu med bilkami, zakrita od bodic in trnja! Kriviti se moram in stiskati, dasi dehtim tisočkrat lepše, kakor pa vse to ponosno cvetje naokoli, ki se mu laskajo mladi hrošči in metuljčki — dà, še celó stari, tolsti čmrlji. Ne vidim sveta, ker stojim na tako nizkih tleh, dočim zre cvetje gori na vejah daleč preko polj, tjakaj do modrih gorá. Zato ostavim svoj dolgočasni rodni kraj in se preselim nekoliko više!«

Z lastnimi ročicami potegne drobna vijolica nožici — drugo za drugo — iz rjave poljske grude, se

okrepi še s kapljico roše in se odpravi na pot. Urnih korakov stopica preko poljske steze, se spusti nizdol po pobočju, obkroži drenov grm in pregleda prostrano polje.

»Aj,« zakliče veselo, »griček ondi bi mi ugajal; če ga dosežem, videla bi kosec dalje kakor pod trnjevim grmom. Tja namerim korak!«

In brzo stopa mala cvetka proti hribcu; pleza med zelenimi travnimi bilkami in zlasticami kvišku po pobočju, sproži prazno polzevo lupino, da se je zatakala po bregu — in obstane končno vsa zasopla na gričku, ožarjena od polnega svita pomladnega solnca. Ves dan se je ozirala po prostrani okolici in se radovala krasnega razgleda, dokler ni zašlo solnce za rožne oblačke. Potem je nagnila utrujeno glavico in zaprla težki očesci v krepčilni spanec.

Ko se naslednjega jutra zbudi, si najprej omije ličece v jutranji rosi, nato se ozre naokoli. Nakrat se ji stemni obličje. »Od vseh deželá«, pravi sama pri sebi, »videti je tu gori le majhen kosec; razgled je oviran in ni dovolj obsežen. Kako lepo bi moralo biti, ko bi stala ondi vrh hriba, ki pozdravlja iz daljave. Ondi mora biti diven razgled v svet! Zato bo bolje, da ostavim ta nizki griček in se pomaknem više gor!«

Zopet izvleče vijolica nožico za nožico iz rahlih prstenih tal in se odpravi vnovič na pot. Toda sedaj je hoja sirotici težka, silno težka; kajti vkreber, vedno vkreber jo vodi steza. Vsak hip mora postati in se oddahniti. A končno vendar dospe na vrh, dasi s pohojenimi čevljički, potlačenim klobučkom in drgetajočimi nožicami! Ves dan je zrla v deželo, preko mest in vasi, polj in rek, radovala se obsežnega razgleda in se šele s solničnim zahodom podala k počitku.

Ko drugo jutro odpre očesci, ji zablesti svetla solzica v njih — ali pa je bila le rosna kapljica? Vzdihujoč dé sama pri sebi: »Krasen je sicer moj novi dom, lep in razgleden — toda vsega pa le ne vidim! Tak-le hrib je le neznaten v primeri z visoko goro ondi, ki s sivim skalovjem prodira v oblake. Ah, ondi mora biti krasno! Ondi bi zrla lahko prav v nebo, bi

čula angelce peti in gledala Boga, kako vlada svet! Trudna sem še sicer in upehana od včerajšnje hoje, toda pogum velja — hajdi na visoko goro!»

Vnovič potegne vijolica svoji nožici in se odpravi v tretjič na pot. Toda sedaj pa ji je bila hoja vendar pretežavna. Tu ni bilo nikjer kapljice vode, da bi se okrepčala. Vrtelo se ji je v glavi, bliščalo pred očmi in nožice so ji klecale; sesede se v mah, da bi se malce odsopla. Nazaj pa ni več mogla, ker je hrib izginil v megli. Še enkrat se vzravna vijolica, napne poslednje sile in dospe vendar na vrh skalne gore — utrujena do smrti.

Toda strah in groza! Tu so tla iz trdega kamena — nikamor ne more vsaditi nežnih nožic.

Razen tega brije vrh gore veter, oj, tako ledeno mrzel, da čuti, kako ji ledeni kri po žilicah. Drgetajoča mraza skrije nožice pod zeleno listnato krilce, biserne solzice ji tečejo preko modrih ličec — oledeanela kri izginja v njih — ličeca ji postanejo bela, snežnobela — in solzice se strdijo na njih v blesteče ledne bisere.

»Ah, da bi bila ostala tam spodaj v dolini pod cvetočo trnoljico, varno skrita v mahu in travi!« zastoe še mala vijolica, se zgrudi in izdihne svojo cvetno dušico.

Planinski ptiček — snežni strnad —, ki je slučajno vse to videl in slišal, je zapel mali, tihi vijolici mrtvaški spev...

Ljudmila P—t—č.

Jutro.

Za goro se solnčni žarki
prebudili so
in cvetice rosne
poljubili so.

Kvišku, k solncu že škrjančki
s pesmijo hité —
kje mudiš se, kmetič —
urno na polje!

J. S—č.

